

מישיב גבש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי
פנימיות הפרשה
במשנת מו"ר שליט"א

נפשי
בשאלתי
שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

להשתחרר או להישאר תקוע

יוכלו לעבור על גלי הים ולשוב חיים אל תעודתם". אלא שהשריפאלע דנן לא ויתר על נקלה, וכי למה לא יקחו איזה שרייפאלע אחר להניחו כאן ואני אלך לי לחיים טובים ולשלום להיות מונח למעלה על סיפון האונייה במקום אור ואויר צח.

אוי, קטן וסכל - השיבו בעל הספינה - וכי אינך מבין שאין עוד אחד בדומה לך, כל שרייפאלע יש לו צורה מיוחדת הבנויה בתבונה לפי המקום הראוי למושב לה. אילו תצא מכאן לא נמצא שום אחד להחליף את מקומך. ולא זו בלבד, אלא גם אילו יבא המייצר אחר בדומה לך לעמוד כאן תחתך, הלא לא תרוויח מאומה, שהרי בצאתך ממקומך לא ימצא בך יותר שום תועלת מלבד השלכתך אחר כבוד למצולות ים ככלי אין בו חפץ, וכי שם יערב לך יותר מהיות חלקך עתה בספינת המלוכה העצומה.

לא ימצא בך יותר שום תועלת מלבד השלכתך אחר כבוד למצולות ים ככלי אין בו חפץ, וכי שם יערב לך יותר מהיות חלקך עתה בספינת המלוכה העצומה.

"אין שום מקום להקשות מפני מה עובר עלי כך ועל השני כך, כי מכל אחד צריך לעלות נחת רוח מיוחד להשי"ת, ותיקון כל אחד שונה מחבירו, וזה כפי העולמות התלויים בו. כמובן קצת בסי' ח' בל"ק מ"ב."

ושמעתי אז מו"ר משה קרעמער שליט"א, כי מובא מרבינו ז"ל ש'משיח יגיד לכל אחד מישראל כל מה שעבר על כל אחד ואחד מישראל בפרט בכל יום'. והענין בזה הוא כי הרי בסוף כל סוף יראו שכל הנפילות יתהפכו לעליות, ואי יראו את הפלאים מה שהתנהג עמו השי"ת, איך שדייקא עי"ז, איך שכל מעבר וירידה קירב אותו לתיקונו האמיתי השייך לו באופן מדויק, שבעבור זה ירד לזה העולם.

ואמר לי שזה סוד מה שמובא בסיפורי מעשיות מ"הבן מלך ובן שפחה שנתחלפו" שמקודם פחד הבן מלך מאד מהקולות של חיות היצר, ואילו אח"כ הטה אונו ושמע שזה שיר נאה, שיר נפלא, וכ"ש כשיודעין מזה הסוד - שדייקא מכל הסיבובים והמעברים העוברים על האדם מתקרבים להשי"ת, ובו בזמן משיחין את כל הנעשה לפני קונו - יראה לבסוף בעיניו איך יצא מהמר מתוק ומהחושך אור... וייעשה מהכל שיר נפלא לפניו ית"ש". (אוסף מכתבים ח"ב, מכתב פ"א).

כי אכן, "בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם וגו' וּבְךָ בָּחַר ה'" - בך דוקא, בלשון יחיד. אל תנח את מקומך, המיוחד רק לך.

בבטן הספינה בעומק החושך הנורא ישב לו שרייפאלע (בורג) קטן. מאז שהונח כאן לא ראה את אור היום, רק חושך ועלטה, ענן ועשן, קולות וצפצופים סובבים אותו מכל צד.

כל הנסיונות להשתחרר ממקומו לא צלחו, ולא זו בלבד אלא כאשר כבר הצליח אי פעם להסתובב מעט על צירו לכיוון חוץ, התגברו הצפצופים בבטן האונייה כאילו במטרה להזעיק את האחראי אשר בכל כוחו חזר לסובבו סביב בטרם יסיב ולא זו משם עד שהוסיף תקיעה על תקיעתו וחזיק אחיזתו יותר בבטן הספינה עד שלא נותר לו מקום לנוע ממקומו כמלא נימא.

אך לא שרייפאלע אשר כמוהו יוותר על חירותו, שוב ושוב ניסה את כוחו עד שצלח נסיונו גם בפעם ההיא, ושוב נתרופפה אחיזתו...

דא עקא שלמורת רוחו לא חלף זמן רב עד שחזר אליו שוב האוחז בכלי המשיחית, ועוד מעט קט יושיט ידו לחזור לסובבנו בתקיעה בטרם תקיעה כבראשונה.

אלא שבפעם הזאת החליט השרייפאלע להרעיש עולם ומלואו, ובטרם נחרץ גורלו פתח פיו כאתונו של בלעם, והחל זועק ומוחה בקול לא לו; "על מה ולמה תתעמר בי שתקעני כאן במקום חושך ענן וערפל, וכי אין בלבך רחמים על עלוב נפש כמוני החפץ לראות מעט אור ולנשום מעט מאויר העולם הצח".

לשמע זאת נחרד האיש וילפת, כל עוד נשמתו בו רץ לבעל הספינה ויספר לו אשר כל אשר קרה. ויתמה בעל הספינה על המעשה וירד אף הוא הלוך וירד אל הירכתיים ימה.

והי ברדתו והנה גבר קול מרי הקטן המבקש לעורר רחמיו לבל יתקענו שוב במקומו. ויענהו בעל הספינה ויאמר, "הסכת ושמע נא האומלל בעיניך, הלא בך תלוי קיומה של הספינה כולה. אילו חס ושלום תניח את מקומך לרגע הלא תינזק הספינה, ובמשך הזמן עלולה היא להתפרק ולטבוע במצולות ים. אדרבא, תקיעתך בכאן אינה אלא רחמנות גדולה על כל הספינה כולה ועל כל אשר בה, למען

• שאלה • בעת אכילת שבת, לא די שאיני בשמחה אלא אני חש שברוך לב על שאני אוכל למלאות תאוותי.

תשובה: כשאוכלים יש לומר 'לכבוד שבת קודש' ואז נחשב שאוכל לשם שמים, כמובן שבכל דבר שבקדושה צריך סייעתא דשמיא, וגם בענין זה צריך להרבות בתפילה שזוכה באמת לאכול לשם שמים. אמנם פשוט שעצבות בוודאי אינו מועיל לזה ולא כלום.

• שאלה • עברתי בחיי הרבה מעברים קשים וברוך ה' הוטב לי, אך אני מרגיש שנהיה לי חולשה במוח וזה מקשה עלי להתעמק בלימוד התורה וכדו'?

תשובה: העצה הכי טובה למצב כזה והדומים לו, שלא להצטער על המצב, כי ככל שמצטערים יותר, הדבר נעשה יותר גרוע. תסתכל על מה שכן יש לך, הידיעות שאתה יודע וכדומה ותשמח בזה, וכשהמח רגוע ממילא המצב ישתפר ובעזר ה' הכל יחזור לקדמותו.

• שאלה • אני זוכה ללמוד בכלל שני סדרים, אך אני מרגיש שאיני מחשיב באמת את הזכות שנפלה בחלקי להיות מיושבי בית המדרש ולא מיושבי קרנות, מה אעשה?

תשובה: כמו בכל דבר שבקדושה גם כאן, עליך לומר בפה מלא "אשרי ואשרי חלקי שזכיתי לכך" וכך תחשוב על זה, ואף אם הוא בקרירות ללא שום הרגש אמיתי, אם תתמיד בכך, לבסוף זה ישפיע על הפנימיות.

רק דבר נצחיים הם 'מציאות'

ממתוך שיחה שנאמרה לרגל שמחת בר מצוה לאחד מיוצ"ח

מצוה, שאכן יזכה להוציא מכח אל הפועל לעבוד את הש"ת ולהתפלל בכוונה, ללמוד תורה בכוונה, ולהתחדש בהתחדשות אמיתית בעבודת ה' ודביקות הבורא באופן חזק ביותר, וכאשר יקבל עליו כל זה מעתה יזכה לסייעתא דשמיא בזה, כי כשאדם מקבל על עצמו להינסע לזה מחדש, עוזר לו הש"ת שיצליח.

כל אחד מאיתנו יקבל על עצמו להתמיד בלימוד התורה, לעסוק בהיות דאביי ורבא, שזהו דביקות הבורא ממש, כמה שמבינים יותר את הגמרא, זוכים יותר להבין את פנימיות הדברים.

נקבל על עצמנו מהיום והלאה להיות תלמידי חכמים ולעסוק בתורה. כל אחד מאיתנו הרי לא יסלח לעצמו אם יעבור את העולם בלי ללמוד ש"ס כראוי, יכולים בוודאי לזכות לזה. יש היום בחורים ואברכים שנבחרים ובקיאים בש"ס.

וכן לקבל על עצמנו ללמוד הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, מה נקרא לחיות, חומש עם רש"י, גמרא עם תוספות, זה נקרא לחיות. כל שאר העסקים שעושים כאן, הוא רק אמצעי שנוכל לשבת וללמוד בבריאות ובשמחה ואושר, עבדו את ה' בשמחה וגילו ברננה.

על זה לא נסלח לעצמנו

נקבל על עצמנו מעתה ועד עולם להגות בתורה"ק, לענות כל אמן בכוונה שזה מעלה גדולה מאד וכן לומר יהא שמיא רבא בכוונה, שיש על זה שכר נצחי בזה ובבא. יש לנו אושר נפלא מאד, מיר האבן גאר א גרויסער גאט - אין סוף - אשר נתן לנו את האמונה הקדושה, להאמין ב'בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ', וב'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים', האמונה הפשוטה שקבלנו מאבותינו, ע"ז אנו מקושרים להבורא הגדול, לעולמי עד ולנצח נצחים. בכל שטיקל גמרא ובכל תוספות, כשיש גישמאק והנאה בגמרא, מסיימים פרק ומסכתא, יש הנאה נצחית כזאת. זהו התכלית, נצחיות לעולמי עד ולנצח נצחים.

חזקו ואמצו, תתחדשו מהיום והלאה להתפלל בכוונה, ולומר יהא שמיא רבא בכוונה, וללמוד בהתמדה, עם גישמאק, ושיאפה גדולה לסיים ש"ס, ללמוד מסכתא אחר מסכתא, כך זוכים לחיות כאן בעוה"ז ולעולמי עד ולנצח נצחים.

להפוך את העוה"ז לעוה"ב

חז"ל למדנו שכל העומד ליקצץ כקצוץ דמי, כל העומד לישוף כשורף דמי, כל העומד ליהרג כהרוג דמי. הרי שכל דבר שאינו נצחי הוא כאין ממש, דבר שהוא "יש" הוא רק דבר שהוא נצחי.

אדם שאין לו שייכות לקדושה ומבלה את ימיו בהבל וריק, הרי אינו חי במציאות. לעומת זאת ההולך בדרכי החיים האמיתיים, הדבוק בהש"ת כאן בעוה"ז דבוק בו בעוה"ב - זהו אדם חי. כמה שאדם מאמין יותר בהש"ת, מרגיש את הש"ת, מדבר אל הש"ת, כך יש לו יותר פראצענט (אחוזים) שיהא דבוק בהש"ת למעלה.

החילוק בין שני העולמות; שכאן הוא עולם עובר ושם הוא עולם נצחי. אמנם כל מצוה שזוכים לקיים כאן וכל רגע של אמונה בעוה"ז, הוא גם נצחי, כי מזה נעשה נצחיות, ע"י קיום התורה יש לנו נצחיות לעולמי עולמים. אשרינו מה טוב חלקנו שאנו יודעים מכל זה.

אשרינו שאנחנו יודעים

פעם היה פילוסוף שישב ברחוב ושאל את העוברים ושבים "מה?" - "מה אנו צריכים לעשות כאן בעולם?" ואף אחד מהם לא ידע מה לענות. אמנם אנו בני ישראל יודעים מה שיש לנו לעשות כאן בעולם, צריכים להיות דבוקים בהש"ת, כך אנו נצחיים. בזה העולם חיים אמנם מעט, אבל במעט הזה אנו קונים חיים נצחיים, כשאדם דבוק בהש"ת ומקיים מצוותיו זהו חיים נצחיים ממש. ועל זאת 'אשרינו מה טוב חלקינו שאנו יודעים' שהעוה"ז הוא עובר.

ובפרט כשזוכים לעמול בתורה הקדושה, כאן לומדים את התורה ע"פ נגלה, שם למעלה ילמדו את זה ע"פ סוד, ויהיה השגה בפנימיות התורה ובפנימיות הקדושה. אשרינו מה טוב חלקינו ששמת חלקינו בתורתך.

ב"ה שנפל גורלך להיות ביי אונז אין משפחה, אבי זכרנו בברכה חזק אותנו להתמיד בתורה"ק ולדעת שיש בורא בעולם ולא לעשות עבירות ושום רע, להנצל מהסטר אחרא, וחזק אותנו שכל מצוה שזוכים לקיים, זוכים יותר להתדבק בקדושה, אשרינו מה טוב חלקינו.

ב"ה אנו יושבים כאן בשמחת בר

אתם קרויים אדם

בענין יציאת מצרים מלמדת אותנו התורה הק' (דברים טו ג) "כי בחפזו יצאת ממצרים". בחפזו זה נכלל גם המעבר ממ"ט שערי-טומאה למ"ט שערי-טהרה שנעשתה במ"ט יום בלבד, כי אעפ"י שעשו הכנה במ"ט ימים אלו והיתה כבר אתערותא דלתתא גדולה אצל ישראל לקבל את התורה הק', עם כל זה עדיין נחשב לחפזו, כי הרי סוף כל סוף הוא זמן מועט בכדי שיוכלו לצאת בו ממ"ט שערי-טומאה ומכל המידות רעות שנאחזו בהם במצרים, אל תכלית שלמות המידות הטובות והמתוקנות כפי שהיו במעמד הר סיני, כמו שדרשו חז"ל עה"כ (שמות יט ב'): "יחזן שם ישראל נגד ההר" שהיו 'כאיש אחד בלב אחד', שהגיעו לתכלית שלמות המידות עד שהיו נקיים מכל רבב של קנאה שנאה ותחרות וכיו"ב - ששים ריבוא בני אדם נודרכו מכל שמץ של שנאה וכעס וקפידה ונתמלאו בטוב עין ובלב טוב וכו' עד שהיו כולם כאיש אחד ממש, בזמן קצר של מ"ט יום בלבד.

אין ספק שצריך לזה סייעתא מלעילא, והוא ע"פ מה שגילה רביה"ק, שבמעמד הר סיני המשיך משה את שפלותו לכל אחד ואחד מישראל בכל אבר ואבר. כי כשם שזכו ישראל לקבל את התורה בזכות משה רביא מהימנא שהוא שורש נשמות ישראל, כך זכו גם להגיע לרום מעלות המידות בכוחו של משה אשר זכה לזיווך המידות בתכלית השלמות כפי שאנו רואים בעוצם מדרגת ענותנותו, שהתורה"ק מעידה עליו (במדבר יב ג): "והאיש משה עניי מאד".

כי מידת הענוה היא שורש כל המידות טובות, ומי שיש בו מידה זו נקרא 'אדם'. וכמובא בס' תולדות יעקב יוסף (קרה אות ג), שכאשר האדם שפל רוח ועניי אזי יש לו תואר אדם ועי"ש שע"כ אמרו במשנה (אבות פ"ד מ"ד) "מאד מאד הוי שפל רוח, מאד אותיות אדם.

(כדת נפש משיבת - מאמר ד"א קדמה לתורה)

עבודת ימי אלול

כשם שהאדם הוא קומה שלימה, כמו כן השנה הוא שנה שלימה, והש"ת נתן לנו ימי אלול ותשרי כדי שבימים אלו יתקן האדם את כל קומת השנה שעברה עליו, ולבנות יסוד חזק בירח האיתנים לקראת הקומה של השנה הבעל"ט, ואת זה אפשר לתקן על ידי "הרגינו לאלקים עונו" - עבודת הדיבור, שהדיבור מוכך את האדם ביוכוך אחר ויוכוך.

וכלל קודם למעשה בעבודת הבורא, הוא, שאל יבהל האדם ממה שאינו מצליח ואינו רואה תוצאות בעיניו, אלא ימשיך בדיבוריו, ובודאי מדי פעם ירגיש אף התעוררות, ולבסוף יראה את התועלת הגדולה שהיתה לו בזה.

ועלינו לדעת כי הדיבור מעורר את הנפש, שעל ידי רוב הדיבור, בודאי יתעורר בהתעוררות רבה, וזה יתכן גם באותם הדיבורים הרגילים לאומרם מדי יום ביומו, רק יתמיד בדיבורו יותר ויותר, ובפרט בימים הללו.

(אוסף אמרים - אלול)

שובו בנים

כלים מושגים בזול

מצנינו אצל אלישע שפתח צינור של שפע מלמעלה אצל האשה מנשי בני הנביאים (מלכים ב' ד, א), מה אמר לה: "וכלים ריקים אל תמעיטי" - הביאי כלים! - ויתכן כי אילו היתה יכולה להביא כלים נוספים, היה השפע נמשך עד היום הזה ולא נפסק לעולם, כי השפע שפתח לה היה שפע מאין-סוף אשר איננו נפסק אלא שזקוקים לכלים לקבלתו, ואכן כאשר אמר לה בנה שאין עוד כלי מיד יועמוד השמן.

כי זה הכלל, שלעתיד יהיה האור זול אבל כלים יהיו יקרים מאוד, כלומר כאן בעוה"ז האור הוא יקר ואור יקרות' אבל הכלים הם זולים, ואילו לעתיד יהיה להיפך כלים יקרים ואורות זולים.

וכמו שמצינו בחז"ל (מכתיב) עה"פ "אוהב כסף לא ישבע כסף" - זה משה רבינו, יודע היה משה ששלושת ערי המקלט שבעבר הירדן לא יקלטו עד שיקדשו מקודם את שלושת ערי מקלט שבארץ ישראל, וכיון שידע שאינו נכנס לארץ אם כן מה פעל בזה שקידש את שלושת הערים שבעבר הירדן, הרי לא יוכלו לקלוט כל עוד לא נתקדשו הערים שבארץ ישראל - אלא שעם כל זה, כיון שמושה היה כל כך להוט לקיים מצוה נוספת, אמר, אם אינני יכול לקיים מצוה בשלמות לפחות אקיים רק חלק מהמצוה.

זהו "אור יקרות וקפאון" - משה רבינו ידע עד היכן מגיע יקרות כל כלי שהכין בעוה"ז, שלעתיד הכל תלוי בזה, עוד כלי עוד וזו השכינה, עוד כלי עוד השגות אלקות.

עיקר עמל היצה"ר הוא, למנוע את האדם מלעשות עוד כלי של תמימות ועל זה מתלבש הבע"ד בכל כוחו, למנוע את הכלים הללו. וכמו דאמרון מקודם שפרעה - הסט"א אומרת: הבה נתחכמה לו - 'פן ירבה', הבה ונפיל אותם להתחכמויות וספקות, וכך ננצח אותם ואילו השכינה אומרת כנגדו: 'כן ירבה' - שתרכבה הוודאות!

וכי ראוי הנך להתקרב להשי"ת?

ומה אלו הספקות והקשיים - הוא מה שרבינו ממשיך לבאר את דברי המעשה דרבה בר בר חנה (ליק"מ ת"א): 'האי גלא דמטבע לספינתא' - קיים גל כזה שהוא עלול להטביע את כל הספינה, 'ומתחזי' - הגל הזה נראה 'כי צוציאת דנורא חוורתא ברישא' - ראשו וחודו של הגל הוא לבן ונראה כמו אש לבנה, והסגולה לזה היא 'ומחינן ליה באלותא' שמכים אותו במקל 'דחיק עליה אקיה אשר אקיה' וכי.

ורמזיו של רבינו בזה הם: 'האי גלא' הוא

היצה"ר. 'דמטבע לספינתא' - שרוצה להטביע את החשיבות של ישראל [ספינתא, מלשון ספון וחשוב], כל איש מישראל הוא חשוב מאוד למעלה, והיצה"ר רוצה לאבד את החשיבות המיוחדת הזאת של ישראל ולהפילו לעומק הסט"א. 'ומתחזי כי צוציאת דנורא חוורתא ברישא' היינו שהוא מלביש עצמו במצוות - כאשר אין היצה"ר מצליח לנתק את האדם מבוראו בכח התאוה, אזי הוא מערים עליו במצוות וספקות, וכל מיני חומרות וחששות מיותרות.

ולדוגמא ראיתי פעם מובא מהרה"ק המגיד מקוויניץ ז"ע, שכאשר האדם יושב ולומד בא אליו היצה"ר ומשסה אותו בדברים כגון אלו: אתה לומד? אדם המלוכלך בחטאים כמוך

לפעמים מתהלך
אדם בהרגשה
שכאלו מדחים
אותו מלמעלה,
ודייקא אז צריך
להיות תקיף
בדעתו לא ללכת
לשום מקום
אחר...

לומד! והרי מפורש כותב האר"י הק' שבעל עבירה הלומד יורד לימודו לסט"א!... וטענה זו עצמה אינה אלא ממעשי בעל דבר, כי כוונת האר"י הק' ש'מצוה של בעל עבירה הולכת לסט"א' היא רק אם האדם עומד ברשעו וחפץ להמשיך ברשעו וללמוד, אבל כאשר האדם רץ להקב"ה וחפץ להציל עצמו מהזהמא ע"י לימוד התורה הק', אז אדרבה, הרי התורה והמצוות יצילו אותו מצפרני הבעל דבר, אם הוא עושה אותו בכוונה זו - הרי זו היא כוונת הבורא ית', כי דווקא עי"ז ינצל מהסט"א ובורא לא יתן לה תוקף.

אין לאן לברוח

ומפורש ברמב"ם (פס"ו מהל' תפילה) על כהן שיש דברים הפוסלים אותו מלעלות לדוכן; כגון אם נשא גרושה וכדו' או במומים מסוימים או שהרג את הנפש - אבל - ממשיך הרמב"ם (שם, הל' ו) כהן שלא היה לו דבר מאלו הדברים המונעים נשיאת כפים, אזי אע"פ שאינו מדקדק במצוות או שהיו הבריות מרגיזין אחריו - הרי זה נושא את כפיו, לפי שזו מצות עשה על כהן, ואין אומרים לאדם רשע הוסף רשע והמנע מן המצוות, עכ"ל.

אדרבה הוסף ועשה מצוות והם יאירו לך שעי"ז תצא משאול תחתיות.

נמצא, שהסט"א פועלת בכל תכסיסה, היא אפילו מתלבשת במצוות, בחומרות ובהידורים, הכל כדי לנתק את האדם ממצוות ומבוראו ית'.

גם ל'אחר' (אלישע בן אבויה) היתה מועילה התשובה אם היה מתאחז בהקב"ה. יש אימרה ידועה המובאת בספה"ק, שגם אצל 'אחר' שיצאה בת-קול ואמרה: 'שובו בנים שובבים חוץ מאחר' (תגייה טו). - והוא אף שמע זאת מפורש יוצא מפי בת-קול מן השמים, אבל אליבא דאמת היה צריך להתעקש ולומר: אינני עוזב את השי"ת! כי אין מקום אחר חוץ מהקב"ה.

ואילו היה 'אחר' מתעקש על כך ועומד על שלו והיה חוזר בתשובה - זה היה תיקונו, ותשובתו היתה מתקבלת, וזו אכן היתה התשובה המיוחדת שלו לאחר כל החטאים שחטא; שהיה עליו לשמוע דחיה כזאת מן השמים והיה צריך להחזיק עצמו ולא להידחות.

איני עוזב אותך בכל מצב

בספר אגרא דפרקא מובא על הפסוק 'והיה אם לא תשמע בקול ה' אלקיך לשמור לעשות את כל מצותיו וחקתיו אשר אנוכי מצוה' שלכאורה הלשון 'והיה' תמוה, כי הרי 'והיה' הוא לשון שמחה ואינו שמחה יש ב'לא תשמע בקול ה' אלקיך'. ומבאר, שיש והקב"ה מדחה את האדם בכל מיני דחיות, שהם כתוצאה מעוונותיו, אבל הכוונה של השי"ת היא שהאדם לא יתן להידחות מפניו, ואם אינו נדחה אזי הוא מוכיח מפנימיות לבו שהוא רוצה את הקב"ה ואז הקב"ה מקבל אותו.

וזה פירוש הפסוק 'והיה' - שהיא שמחה גדולה למעלה 'אם לא תשמע בקול ה' אלקיך' כאשר הוא כביכול מגרש אותך ואומר לך 'לך מפני' ולך עבוד עבודה זרה, כשאעפ"כ אינך נדחה וממשיך להחזיק עצמך בהשי"ת בכל מצב ובכל מדריגה שהיא. זהו תיקונו. ועי"ז זוכה לשוב במשך הזמן בתשובה שלימה.

כי לפעמים מתהלך אדם בהרגשה שכאלו מדחים אותו מלמעלה, ודייקא אז צריך להיות תקיף בדעתו לא ללכת לשום מקום אחר, כי אין מקום אחר היכן ללכת ואין שום רשות אחרת, כי מלבד השי"ת לא קיים שום דבר בעולם, אין עוד מלבדו! איני הולך מעמך! ואז מתהפך עליו הכל לטובה.

(אוסף אמרים, אמונה ותפילה, ד)

כי עם קדוש אתה

ב"ה יום ד' לסדר ויקהל תשל"ג שנת השמיטה ירושלים עה"ק ת"ו בב"א

וראיתי בספר פלא יועץ שמייץ, שלפני אכילה יש לנגד עיניו את המאכלים וכמות הלחם, ויחליט כמה ומה צריך לאכול עכשיו, והכמות הזאת יאכל במתינות ובדרך ארץ, וילעס כל לעיסה בל"ב שינים היטב, ואם יוכל ללעסו קצת יותר מדי, מה טוב, כי הדרך של הרעבתן שבולע טרם שלועס, כמובא בחז"ל שקוראין את הבעלי תאות אכילה בשם "בלענים" (חולין פד, ועוד הרבה) שבולעין טרם שלועסין.

ופעולת הלעיסה היא עבודת השינים, ואם אין לועס בשיניים כראוי, נאלצת לעשות זאת אח"כ הקיבה, ובמשך הזמן נחלית הקיבה, ועי"ז גורם שהקיבה מעלה עשנים סרוחים אל המוח, והדעת נשתבש כידוע, עיין בס"ס "א בלק"מ, משא"כ כשלועסים היטב וגם מעט יותר מדאי, עי"ז נחלשת התאווה היתירה והמאכל נכנס בקיבה כמין דייסא, וזה בריא להגוף ולהנשמה. ואחר האכילה נשאר הדעת שליט, כי רכב על החומר כמו שצריך, ולא השליט עליו את הבהמיות, כי אכל רק כמה שצריך ואיך שצריך. אסיים כעת בברכה

יעקב מאיר

מה שכתבת מענין קדושת אכילה, מובן, ואמנם יש הרבה פסוקים וחז"ל בכללות הענין לקדש את עצמנו במותר לנו. הצדיקים הקדמונים כשהיו מתחילין להכנס בעבודת השם יתברך, היתה תחילת עבודתם בקדושת אכילה.

וראיתי בספר בן איש חי (בראשית שנה שניה) מליצה על לשון חז"ל 'אין קידוש אלא במקום סעודה' (פסחים קא ע"ב) ששורש הקדושה - אם מתקדשים א"ע בקדושת הסעודה, שע"ז משרה עליו קדושה עילאה להיות טהור ומופרש מכל התאוות.

עיין בראשית חכמה (שער הקדושה פרק א) שמביא מאמר חז"ל במדרש (ילקוט שמעוני קדושים יט, ב-ד) היו קדושים כשם שאני קדוש שנאמר "קדשים תהיו כי קדוש אני" (ויקרא יט, ב), ועוד מאמרי חז"ל כאלו, ומביא שם, שאע"פ שאינה מעיקר רמ"ח מצות, מכל מקום היא שורש לעשית כל המצות וכו'.

ומביא עוד שם: שהרי הוא קדוש ורוחני ואתם גשמיים וכיצד ישרה ויתדבק רוחני וגשמי - אלא מצד הקדושה והפרישות.

אמנם למעשה אצל אנשים כערכינו, אין הכונה שנמעט באכילה הצריכה לבריאות גופנו ח"ו, אלא להכניע את הרע ע"י הנטילת ידים והברכות וע"י הנימוס והדרך ארץ, כמו שהזהיר רבינו הק' (חיי מוהר"ן תקט"ו) לאכול כדרך שאוכלים לפני אנשים חשובים.

נפשות חסידי

סיפורים ולקחיהם
מאת מו"ר שליט"א

וברכת את ה' אלקד

מכן היה מגיש לפניו את היין המשובח יותר כדי לזכותו בברכת 'הטוב והמטיב'. יהודי אחד ששהה אצלו הרבה סיפר לי שבדידה הוה עובדא, שבכל פעם שהיה מתוכנן לנסוע מחוץ לעיר, היה ר' אפרים יוצא אחריו ומלווה ומתחנן: "אנא, אל תשכח לומר תפילה הדרך. אה! איזו תפילה נעימה... מבקשים מהשי"ת שישמור את דרכנו. אנא, אמור בכוונה 'ברוך שומע תפילה', שהשי"ת שומע תפילותינו. בבקשה ממך..."

כשהגיעה בתו היחידה לפרקה והתעניינו אצלו שדכנים באיזה סוג בחור הוא חפץ, השיב רבי אפרים: וואס ער מאכט א ברכה הויך! [בחור שמברך בקול רם!]

חיבה יתירה היה מחבב הצדיק רבי אפרים זיע"א כל ברכה וברכה, עד כדי כך שראו עליו בעליל שכמעט כל אכילתו לא היתה אלא עבור הברכה שמברך לפני המזון ולאחריו.

כל אימת שהביאה הרבנית מן השוק פרי הדר (מאראנצין וכיו"ב) מפירות ארץ ישראל, נתמלא שמחה והכין את עצמו בהכנה דרבה לברך על הפרי גופא את ברכתו הראויה לו, ועל הקליפה 'הנותן ריח טוב בפירות'.

ריווח עצום היה משתכר ממתיקות הפרי - שהרי בזכות כך הברכה מתוקה יותר...

בביתו היו מוכנים שני מיני יינות, וכשהיה נכנס אורח היה מכבדו בברכת היין, ולאחר

ניצוץ אחד!

ניצוץ קודש ממאמרי
ומכתבי מורינו שליט"א

העבודה הראשונה בחודש אלול - להכיר בגודל נשמתנו!